Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), judecător Mîțu Gheorghe
Dosarul nr. 3r-777/25 (2-25017327-02-3r-18122025)

D E C I Z I E

9 februarie 2026 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorilor Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia

soluționând, fără ședință de judecată, recursul declarat de Ministerul Culturii, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamanților SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei:

La 10 februarie 2025, reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” s-au adresat cu acțiune în contencios administrativ către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, prin care a solicitat:

-anularea scrisorii de răspuns Nr.2-03/1-2135 din 20.11.2024, acordată la declarația de demarare a lucrărilor, depusă de SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) și SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975) semnată de Viceprimarul mun. Chișinău, Ceban Ilie și anularea scrisorii de răspuns Nr.2-03/1-3090 din 09.01.2025, acordată la cererea prealabilă, depusă de SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) și SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975), semnată de Viceprimarul mun. Chișinău, Ceban Ilie;

*-obligarea Primarului General al mun. Chișinău, să elibereze, în termen de 3 zile lucrătoare, beneficiarilor SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) și SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975) autorizația de construire, pentru executarea lucrărilor de construcție conform proiectului conform proiectului de execuție Nr.0003/02.16C, pe terenul nr. cadastral *****, din *****.*

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, judecător Gheorghe Mîțu din 14 februarie 2025 s-a primit în procedură de examinare cererea de chemare în judecată înaintată de reclamant (f. d. 63).

La 25 septembrie 2025, reprezentantul Ministerului Culturii a depus cerere prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de terț Ministerul Culturii, deoarece pentru emiterea autorizației de construire urma să fie obținută încuviințarea Ministerului Culturii sub formă de aviz pozitiv asupra proiectului de execuție, iar eliberarea autorizației de construire în lipsa avizului respectiv, intervine în dreptul Ministerului Culturii de a decide în privința oportunității intervențiilor asupra bunurilor de patrimoniu cultural construit (f. d. 140-144 vol. I).

Soluția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025, s-a respins cererea Ministerului Culturii de atragere în calitate de terț în procesul aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) pe marginea acțiunii în contencios administrativ înaintată de reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 15 octombrie 2025, Ministerul Culturii a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025, solicitând anularea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri privind admiterea cererii de atragere în calitate de terț.

În motivarea recursului, partea recurentă a susținut că încheierea instanței de fond a fost neîntemeiată, întrucât drepturile și atribuțiile Ministerului Culturii sunt direct afectate de soluționarea litigiului. Recurentul a arătat că acțiunea reclamanților are ca obiect obligarea autorității publice la emiterea unei autorizații de construire, iar emiterea unui asemenea act este condiționată de obținerea avizului pozitiv al Ministerului Culturii, conform legislației în vigoare.

Ministerul Culturii a invocat prevederile Legii nr. 163/2010 și ale Legii privind ocrotirea monumentelor, subliniind că avizarea proiectelor de intervenție asupra monumentelor istorice sau în zonele lor de protecție reprezintă o condiție legală obligatorie pentru emiterea autorizației de construire. În acest context, s-a arătat că, potrivit Codului administrativ, autoritatea a cărei încuviințare era necesară pentru emiterea actului administrativ solicitat urma atrasă obligatoriu în proces în calitate de terț.

Recurentul menționează că instanța de fond a apreciat eronat faptul că drepturile Ministerului nu ar fi fost afectate, întrucât eliberarea unei autorizații de construire în lipsa avizului Ministerului Culturii ar fi intervenit direct în competența sa legală de a decide asupra oportunității intervențiilor asupra patrimoniului cultural construit.

De asemenea, Ministerul Culturii a relatat că reclamanții au acționat cu rea-credință, prezentând instanței documente contradictorii. Aceștia ar fi anexat un proiect din anul

2016, care prevedea demolarea monumentului istoric și al cărui aviz expirase în anul 2019, deși în anul 2021 fusese avizat un alt proiect care prevedea menținerea și restaurarea monumentului. S-a arătat că proiectul din 2016 nu mai era valabil și nu fusese niciodată autorizat tocmai din cauza impactului ilegal asupra monumentului.

Recurentul a evidențiat că scopul real al reclamanților a fost edificarea unei construcții noi prin demolarea monumentului istoric, fapt ce ar constitui o încălcare gravă a legislației și chiar o faptă penală. În acest sens, a fost invocată și prescripția emisă de Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, prin care lucrările au fost sistate, prescripție ce era în continuare valabilă.

În concluzie, Ministerul Culturii a argumentat că neatragerea sa în proces a constituit o încălcare a normelor de drept procedural și a condus la o apreciere eronată a circumstanțelor de fapt, fiind necesară anularea încheierii contestate și admiterea cererii de atragere în proces în calitate de terț.

Poziția intimatului pe marginea recursului:

La 6 ianuarie 2026, reprezentantul intimatei Primăria mun. Chișinău a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând admiterea cererii de recurs formulate de Ministerul Culturii.

Admisibilitatea recursului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 18 decembrie 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, recursul a fost repartizat spre examinare în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Bagrin Lucia.

În conformitate cu art. 241 din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Prevederile art. 236 din cap. III în cartea a treia din Codul administrativ reglementează temeiurile de inadmisibilitate a cererii de apel, corespunzător prin prisma prevederilor art. 241 alin. (3) din Codul administrativ și cererii de recurs.

Cu întâietate, Completul judiciar stabilește că, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) a emis încheierea recurată la 10 octombrie 2025, fiind notificată recurentului la 10 octombrie 2025 (f. d. 214 vol. I). Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea

acțiunilor în contencios administrativ consideră recursul declarat de Ministerul Culturii, la 15 octombrie 2025, ca fiind depus în termenul prevăzut de lege.

La fel, se reține că, recursul depus conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurentul își întemeiază pretențiile.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233, 236, 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului declarat de Ministerul Culturii.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.

Completul judiciar nu a identificat necesitatea citării părților pentru audieri orale, constatând posibilă soluționarea recursului în baza opiniilor scrise ale participanților și lucrărilor dosarului.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Colegiul judiciar consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele motive.

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

În temeiul art. 243 alin. (3) Cod administrativ, decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.

Materialele cauzei atestă că, la 10 februarie 2025, reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” s-au adresat cu acțiune în contencios administrativ către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, prin care a solicitat:

-anularea scrisorii de răspuns Nr.2-03/1-2135 din 20.11.2024, acordată la declaraţia de demarare a lucrărilor, depusă de SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) şi SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975) semnată de Viceprimarul mun. Chişinău, Ceban Ilie şi anularea scrisorii de răspuns Nr.2-03/1-3090 din 09.01.2025, acordată la cererea prealabilă, depusă de SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) şi SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975), semnată de Viceprimarul mun. Chişinău, Ceban Ilie;

-obligarea Primarului General al mun. Chişinău, să elibereze, în termen de 3 zile lucrătoare, beneficiarilor SRL „NG-Invest” (IDNO - 1005600050278) şi SRL „Luconex” (IDNO - 1003600005975) autorizaţia de construire, pentru executarea lucrărilor de

*construcție conform proiectului conform proiectului de execuție Nr.0003/02.16C, pe terenul nr. cadastral *****, din *****.*

La 25 septembrie 2025, reprezentantul Ministerului Culturii a depus cerere prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de terț Ministerul Culturii, deoarece pentru emiterea autorizației de construire urma să fie obținută încuviințarea Ministerului Culturii, sub formă de aviz pozitiv asupra proiectului de execuție, iar eliberarea autorizației de construire în lipsa avizului respectiv, intervine în dreptul Ministerului Culturii de a decide în privința oportunității intervențiilor asupra bunurilor de patrimoniu cultural construit (f. d. 140-144 vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025, s-a respins cererea Ministerului Culturii de atragere în calitate de terț în procesul aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) pe marginea acțiunii în contencios administrativ înaintată de reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Completul judiciar apreciază ca fiind neîntemeiată soluția instanței de fond din considerentele ce succed.

Conform art. 203 din Codul administrativ, participanți la proces sunt: a) părţile; b) persoanele atrase în proces de instanţa de judecată; c) alţi subiecţi investiţi de lege cu drept de sesizare.

În temeiul art. 205 alin. (1) din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză.

În virtutea dispozițiilor art. 205 alin. (2) din Codul administrativ, dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces.

Această prevedere se aplică, în special, când:

a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia;

b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia;

c) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț;

d) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

În conformitate cu art. 205 alin. (4) din Codul administrativ, încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terţ se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces şi expediază terţului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse până la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă

de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terţ poate fi contestată separat cu recurs.

Conform art. 205 alin. (5) din Codul administrativ, orice terţ atras în proces poate înainta atât cereri procesuale, cât şi cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pârâtului cu privire la fondul cauzei. Terţul atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin. (2).

Examinând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma motivelor invocate în cererea de recurs, în coroborare cu normele legale incidente raportului juridic litigios, Completul de judecată constată că soluția instanței de fond este neîntemeiată, motiv pentru care recursul urmează a fi admis.

Din materialele cauzei rezultă că obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie contestarea unor acte administrative individuale defavorabile și obligarea autorității publice la emiterea unui act administrativ individual favorabil- autorizația de construire pentru un imobil amplasat pe un teren situat într-o zonă ce implică protecția patrimoniului cultural construit. Or, emiterea unei asemenea autorizații este condiționată, potrivit legislației speciale, de obținerea avizului pozitiv al Ministerului Culturii, aviz ce reflectă exercitarea unei competențe legale proprii a acestui organ al administrației publice centrale.

În aceste circumstanțe, Completul judiciar reține că soluționarea acțiunii deduse judecății este de natură să producă efecte juridice directe asupra drepturilor și competențelor Ministerului Culturii, întrucât o eventuală obligare a Primarului General al mun. Chișinău de a elibera autorizația de construire în lipsa avizului menționat ar lipsi Ministerul Culturii de dreptul său legal de a se pronunța asupra oportunității și legalității intervențiilor asupra bunurilor de patrimoniu cultural construit.

Potrivit art. 205 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, în situația în care hotărârea instanței ar interveni direct în drepturile unei persoane terțe, atragerea acesteia în proces nu mai are caracter facultativ, ci obligatoriu.

În speță, cererea reclamanților de obligare a autorității publice la emiterea unui act administrativ individual favorabil într-un domeniu supus unui regim juridic special se circumscrie ipotezei prevăzute de art. 205 alin. (2) lit. c) din Codul administrativ, întrucât realizarea favorizării solicitate presupune, în mod direct, ignorarea sau substituirea competenței legale a Ministerului Culturii. Prin urmare, hotărârea ce va fi pronunțată pe fondul cauzei este susceptibilă să intervină nemijlocit în sfera drepturilor și atribuțiilor acestui terț.

În mod eronat, instanța de fond a apreciat că Ministerul Culturii nu justifică un interes suficient pentru a participa la proces, omițând să analizeze caracterul direct și inevitabil al efectelor pe care soluția cauzei le-ar produce asupra competențelor sale legale. O asemenea omisiune contravine principiului rolului activ al instanței în procesul administrativ, consacrat de art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, care impune soluționarea din oficiu a problemelor de fapt și de drept relevante pentru justa soluționare a litigiului.

Totodată, Colegiul judiciar punctează că respingerea cererii de atragere a terțului afectează dreptul acestuia la un proces echitabil și la apărare, în condițiile în care Ministerul Culturii este privat de posibilitatea de a-și expune poziția juridică într-un litigiu ce vizează exercitarea directă a atribuțiilor sale legale.

În fapt, respingerea cererii Ministerului Culturii de a fi atras în calitate de terț în proces este neîntemeiată.

Deși instanța de fond a considerat că drepturile Ministerului Culturii nu sunt afectate, este evident că hotărârea instanței poate influența în mod indirect exercitarea atribuțiilor legale ale Ministerului în ceea ce privește protecția patrimoniului cultural și controlul lucrărilor de construcție.

Conform dispozițiilor legale, atragerea terțului este justificată atunci când există un interes juridic ce poate fi afectat de soluția instanței. Ministerul Culturii deține un astfel de interes, fiind responsabil pentru avizarea și supravegherea lucrărilor de construcție în contextul protecției patrimoniului.

Mai mult, argumentul instanței de fond referitor la presupusa tergiversare a cauzei nu se susține, întrucât procedura de atragere a terțului poate fi realizată rapid și nu afectează drepturile părților litigante.

În aceste condiții, Completul judiciar constată că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025 a fost pronunțată cu aplicarea greșită a normelor art. 203 și art. 205 din Codul administrativ, fiind astfel netemeinică.

Aderent, Completul judiciar menționează că la 16 octombrie 2025, reprezentantul Primarului general al mun. Chișinău, Ursu Ion a depus cerere de apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025 (f. d. 245 vol. I), prin care: *„s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.*

S-a anulat răspunsul Primăriei mun. Chișinău nr. 2-03/1-2135 din 20.11.2024 în privința declarației de demarare a lucrărilor de construcție, în condițiile procedurii aprobării tacite, depusă de SRL „NG-Invest”, IDNO 1005600050278 și SRL „Luconex”, IDNO 1003600005975.

S-a anulat decizia pârâtului pe marginea cererii prealabile, consemnată în răspunsul Primăriei mun. Chișinău nr. 2-03/1-3090 din 09.01.2025.

*Se obligă Primarul General al mun. Chișinău să elibereze, în termen de 3 (trei) zile lucrătoare, beneficiarilor SRL „NG-Invest”, IDNO 1005600050278 și SRL „Luconex”, IDNO 1003600005975 autorizația de construire pentru executarea lucrărilor de construcție conform proiectului de execuție nr. 0003/02.16C, pe terenul cu nr. cadastral ***** din *****.”*

Astfel, cauza civilă intentată la cererea SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, urmează a fi examinată în cadrul Curții de Apel Centru, în ordine de apel.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar de a explica recurentului Ministerul Culturii că nu este lipsit de dreptul să formuleze cererea de atragere în calitate de terț în procesul intentat la acțiunea în contencios administrativ înaintată de reclamanții SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ***în ordine de apel***.

Astfel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru atestă că în cazul de față instanţa de fond nu a atribuit o apreciere obiectivă circumstanţelor cauzei, motiv pentru care va admite recursul declarat de Ministerul Culturii și va anula încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit c), alin. (3), 240 alin. (3) din Codul administrativ, Colegiul Civil şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de Ministerul Culturii.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 octombrie 2025, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamanților SRL „NG-Invest” și SRL „Luconex” către Primarul General al mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Cașcaval Andrei

Bagrin Lucia